

Sámi allaskuvla
Sámi University College

OAHPPOPROGRÁMMAPLÁNA

SÁMI MÁNÁIDGÁRDEOAHPAHEADDJEOAHPPU

MOA 2015- 2018

Prográmmaplána vuodđu lea dohkkehuvvon 8.10.2014 čoahkkimis 12/14 áššis DOS 62-14. Ođastuvvon 08.06.2015, dohkkehuvvon čoahkkimis 11-15, áššis 85-15.

SISDOALLU

1	Prográmma namma ja grádanamahus	3
2	Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu oppalaččat	3
3	Sisabeassangáibádusat	3
4	Oahpahusgiella	3
5	Oahpu sisdoallu	4
6	Oahppanjoksosat	5
7	Prográmma huksehus	7
8	Oahppanvuogit	8
9	Árvvoštallanvuogit ja profešuvdnamáhppa.....	10
10	Lonohallanstudeantan ja internašunaliseren	11
11	Bargo- ja joatkkaoahppovejolašvuodát	11
12	Oahppokvalitehta	11
13	Studeanttaid dohkálašvuodaárvoštallan	12

1 Prográmma namma ja grádanamahas

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu, bachelor

Samisk barnehagelærerutdanning, bachelor

The Sami Kindergarten/Early Childhood teacher education program, bachelor

Oahppu lea 3 jagi ja addá 180 oahppočuoggá.

2 Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu oppalaččat

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu lea profešuvdnoahppu, mii gealbuda studeanta doaimmahit mánáidgárdeoahpaheaddjiprofešuvnna mánggabealát ja rievdi servodagas, otná ja boahhteáiggi ođđaáigásaš mánáidgárddiin. Oahppu lea ovttárvosaš dárogielat mánáidgárdeoahpaheaddjioahpuin. Oahpus deattuhuvvo pedagogalaš jodiheapmi. Oahppu speadjalastá mánáidgárddi beaivválaš doaimmaid ja mo barget oahppamiin, láddamiin, stoahkamiin, ovddasmorrašiin ja buot beallásaš ahtanuššamiin mánáidgárddis. Oahpus leat ovcci (9) iešguđet máhttoviidodaga, maid studeantta čađaha golmma jagi badjel. Máhttoviidodagaid bokte, oktii didaktihkalaš fáttáiguin ja pedagogalaš teorijain, studeanttat besset bagadallanvehkiin geahččaladdat mánáidgárdeoahpaheaddjibarggu bargohárjehallamiin hárjehallanbáikkiin.

3 Sisabeassangáibádusat

Sisabeassanvuodđu sáhtá leat oppalaš lohkašvuohta (čađahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje reálagelbbolašvuohta. Sámegeala gáibádusa sáhtá deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegealla 1. dahje 2. giellan 2, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje guhkes amasgielladutkkus ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegealoahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegeala gáibádusa sáhtá maid deavdit sámegeala lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuohta man dási gelbbolašvuohta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

4 Oahpahasgiella

Oahpu válde oahpahasgiella lea davvisámegealla. Oahpus sáhttet logaldallamat ja seminárat leat eará giellaide.

5 Oahpu sisdoallu

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu vuođđun lea sámi mánngabealatvuohta, mánngagielat- ja -kultuvrrat servodat ja sámi mánát gos ihkenassii Sámis. Sámi kultuvra ja sámegielaide dilli, historjjás otná beaivái ja boahhtevuhtii lea guovddášis. Oahppu deattuha našunála, riikkaidgaskasaš ja sámi dutkan- ja ovddidanbargguid mat leat relevánta mánáidgárdeoahpaheaddjiprofešuvdnii ja bastá ođastit máhtuidis dán fágasuorggis.

Sámi oahpu vuođđudussan lea mánáidgárdeoahpaheaddjibargu sámi mánáidgárddis.

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjigelbbolašvuohta searvidahtta mánáid, geain leat iešguđetlágan kultuvrralaš, sosiálalaš ja gielalaš duogážat. Oahppu vuhtiiváldá mánáidgárdeoahpaheaddji ja mánáidgárddi bajásgeassirolla ja ovddidit buot mánáid buotbeallásaš ahtanuššama ja fuolahit mánáid mánngabealat ovdáneami.

Sámi árbevirolaš máhttu ja luonduáddejummi, sámi árbevirolaš bajásgeassin ja oahppanáddejumit leat vuolggsadjin, ja dat mo sáhttit mánáidgárddis dáid sirdit ođđa áigái. Ovttasbargu mánáiguin, váhnemiiguin, mánáid bearrašiiguin ja eallilan olbmiguin leat deatalaš go galgá sirdit sámi árbevirolaš máhtu ja luonduáddejumi ođđa áigái. Bajásgeassin vuođul leat mánáid birgemis ja birgehallamis. Sámi pedagogihkka ja oarjemáilmmi pedagogihkka heivehuvvojit mánáidgárddi áigái ja báikái heivvolaš vugiin nu ahte sámi máhttu šaddá sámi mánáidgárdemáhttun. Oahppu deattuha mánnggalágan gulahallanvugiid sihke formálalaš ja eahpeformálalaš, ruovttuiguin ja ásahusaiguin mat ovddasvástidit mánáid bajásšaddama.

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu sisdoallu lea juhkkuojuvvon sierra máhttoviidodagaide (geahča máhttoviidodatplánaid), ja lassin čiekŋudeapmi ja bachelorbargu. Oahpus deattuhuvvo pedagogalaš jođiheapmi ja mánáidgárddi sierra profešuvdnan. Pedagogihkka lea guovddáš ja oktiičadni fága mii čuovvu juohke máhttoviidodaga. Juohke máhttoviidodat leat profešuvdnii ráhkkanahetti ja siskkida relevánta pedagogalaš, fágalaš ja didáktalaš máhtu mii heivehuvvo mánáidgárddi fágasurggiide. Eambo ja dárkilet dieđut leat máhttoviidodagaplánain.

Lohkanmearri láidesta studeanttaid oahpásnuvvat sámi ja eamiálbmogiid dutkan- ja ovdánahttinbargguide, áigeguovdilis guorahallamiidda ja fágačállosiidda, ja sámi árbevirolaš dieđuide. Maiddái njálmmálaš gáldut (omd. eallilan olbmot) leat dehálaččat dieđuid háhkamis. Lohkanmearri lea sámegillii dalle go lea oľahanmuttus ja muđui skandinávagielaide ja sáhtta maiddá leat engelasgillii. Lohkanmearit leat máhttoviidodaga plánain (geahča máhttoviidodaga plánaid).

Bargohárjehallan lea integrerejuvvon oassi juohke máhttoviidodagas. Hárjehallan dáhpáhuvvá oahpahas, ráhkkanemiin hárjehallamiidda, hárjehallama čađaheamis mánáidgárddis ja eará

ásahusain ja bargohárjehallama árvvoštallamis. Bargohárjehallan hárjehallanbáikkis lágíduvvo dábálaččat mánáidgárddiin iešguđet guovlluin ja riikkain Sámis, dihto sisdoaluin ja bargogáibádusaiguin (geahča bargohárjehallanplána).

6 Oahppanjoksosot

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu ollašuhttán galgá kandidáhtta leat olahan čuovvovaš oahppanjoksosiid mat čilgejuvvojit máhtu, gálggaid ja oppalaš gelbbolašvuoda vuodul.

Máhttu

Kandidáhtas lea:

- viiddis máhttu profešuvdna- ja fágalaš gelbbolašvuolta.
- viiddis máhttu sámi árbevirolaš máhtus ja dieđalaš máhtus iešguđetge fágasurggiid siskkobealde.
- viiddis máhttu mánáid stoahkamis ja oahppanproseassain.
- viiddis máhttu mánáid modearna mánnávuodas ja mánnákultuvrras.
- viiddis máhttu mánáid iešguđetlágan bajásšaddaneavttuin, duogážis ja ovdáneamis servodagas mas leat valljivuohta gielas, sosiála diliid, oskkuid, eallinoainnuid ja kultuvrraid dáfus.
- viiddis máhttu jodiheamis ja pedagogalaš barggu láchčimis stoahkan- ja oahppanarena mánggalágan bargovugiin ja sosiála, fysalaš, estehtalaš ja hábmejeaddji ovdáneamis ja álggahalli digitála, lohkan-, čállin- ja matematihkkagálggain.
- viiddis máhttu ovttasbarggu ja gulahallama mánáid, váhnemiid ja eará rávisolbmuid, skuvllaid, ruovttuid ja eará ásašaid gaskkas.
- viiddis máhttu sámegeala ja eará gielaid ovdánahttimis, mánáid giellaovdáneamis, mángggagielatvuodas ja giellaealáskahttimis.
- viiddis máhttu mánáid vuoigatvuodain riikkaidgaskasaš- ja eamiálbmotjulggaštusaid vuodul, sámi konvenšuvnnaid ja našunála lágaid vuodul, maid vuoigatvuodain makkár dovdomearkkat gullet inkluderejeaddji, dásseárvosaš, dearvvašmahti ja oahppandáhtolaš mánáidgárdebirrasii.
- máhttu našunála ja sámi mánáidgárddi iešvuodain, historjjás ja ovdáneamis, láchkavuodas ja stivrendokumeanttain, ja sajádagas ja rollas sámi ja muđui servodagas.
- máhttu dovdat našunála, riikkaidgaskasaš ja sámi dutkan- ja ovddidanbargguid mat leat relevánta mánáidgárdeoahpaheaddjiprofešuvdnii ja bastá ođastit máhtuidis dán fágasuorggis.

Gálggat

Kandidáhtta máhtta:

- geavahit iežas fágalašvuoda, sámi árbevirolaš máhtuid ja sámi oahppanáddejumiid, relevánta teorijaid ja dutkanbohtosiid barggus.
- ovddidit iežas mánáidgárrdioahpaheaddjin šaddama identitehta ja reflekteeret iežas ja mánáidgárddi geavadiid go ovdánahtta mánáidgárrdioahpaheaddjirolla ja profešuvdnaetihkalaš gažaldagaid.
- doaibmat mánáidgárrdioahpaheaddjin, láidesteaddjinn, ovttasbargoguoibmin, jođiheaddjin ja bagadallin.
- plánet, čadahit, árvoštallát ja kritihkalaš reflekteeret mánáidgárddi stoahkan- ja oahppanarena okto ja ovttas earáiguin, mánggagielalaš- ja mánggakultuvrralaš geahččanvugiin, fágaid siste ja rastá, sámi árbevirolaš máhtu ja dieđalaš máhtu ja vásáhusvuđđosaš máhtu vuolggasajis.
- jođihit, lágidit ja árvoštallát mánggabealat oktiibiddjon mánnájoavkkuid stoahkama, oahppama ja ovdáneami iešguđetlágan bargovugiid mielde ja heiveha mánáidgárddi iešguđetlágan mánáid návccaide ja attáldagaide, beroštumiide ja sosiokultuvrralaš duogážiidda, fátmasteaddji mánáidgárddi birrasii, nu ahte movttiidahtta ja doarju mánáid ovdáneami.
- ovdánahttit hutkás proseassaid mánáidgárddis mas čalmustahtta mánáid hábmennávccaid, ollislaš oahppama ja birgen- ja birgehollandovddu.
- geavahit iešguđetlágan formálalaš ja eahpeformálalaš oahppan- ja gulahallanmálliid.
- lágidit ja jođihit buriid ja hutkás birrasiid ja dilálašvuodaid fievrriida máhtu sámi árbevirolaš oahppanoainnuin ja dáid sirdašumiid buolvvas bulvii meanuid, mitalusaid ja bargooassálastimiid bokte olbmo, giela, lagaš- ja luonddubirrasa oktiigullelašvuodas, fysalaš ja estehtalaš ovdánahttimii, muosáhussii ja dovddiidussii.
- áddet globála gažaldagaid ja bistilis ovdáneami mánáidgárddi geavahagain.
- bidjat johtui nuppástuhttin- ja ovdánahttindoaimmaid, sihke ovttaskas mánáid ektui ja mánáidgárddi oppalaš perspektiivvas, ovttasbarggus váhnemiiguin. bargoustibiiguin, lagašservodagas ja ovttasbargofágaásahusaiguin.
- sajustit, gozihat ja ovddidit (sámi) mánáid vuoigatvuodaid.
- hálddašit dgt -geavaheami mánáidgárddi ja fievrriida reflekterejeaddji servodatlaš perspektiivvaid mediaovdáneamis ja dorvvolaš geavaheami digitála arenain persovdnasuodjalusa ja jietnadanfriddjavuođa ektui.
- searvvahit mánáidgárddi báikkálaš bargo-, kultuvra- ja servodateallima, árbediehtoguddiid ja resursaolbmuid.

- gádjunveahki, sihkarvuoda ja dáhkádusa.
- geavahit njálmálaš ja čálalaš sámegeilmáhttu ja ámmátgiella, oahpahandáidu sámegeilli ja riikkagilli.

Oppalaš gelbbolašvuohta

Kandidáhtta:

- diehtá mánáidgárddeoahpaheadji profešuvdna ehtalaš gažaldagaid, erenoamážit mat gullet ovddasvástádussii, árvusatnimii ja fápmoperspektiivvaide.
- máhtá plánet, jođihit, čađahit, dokumenteret ja kritihkalaš reflekeret pedagogalaš barggaid mánáidgárddi sisdoalus ja doaimmain maid vuolggasadjin leat ehtalaš gáibádusat ja njuolggadusat, dutkamii vuodđuduvvan máhttu ja sámi árbevirolaš- ja vásáhusmáhttu maid vuodđun lea árvusatnin ja gierdavašvuohta.
- máhtá bidjat olmmošvuoigatvuođaid, toleránssa álbmogiid gaskkas ja etihkalaš dihtomielalašvuođa mánáidgárddi árvovuoduin guovddáži .
- nanne sámi, riikkaidgaskasaš, mánggagielalaš- ja kultuvrralaš ja álgoálbmot áššiid mánáidgárddi barggus.
- atná árvvus sihke iežas, mánáid, mielbargiid, olbmuid ja guovlluid gielaide, kultuvrraid ja árvvuid.
- hálddaša sámegeiela, muhto maddái riikkageiela, gelbbolaš vugiin profešuvdnadoaimmas.
- máhtá gaskkustit guovddáš fágasisdoaluid njálmálaččat ja čálalaččat, bastá searvat fágalaš digaštallamiidda oahpu iešguđetlágan fágasurggiin ja juogadit máhttu ja vásáhusaid earáiguin.
- máhtá sámi áššiid mánggabealatvuođa ja lea mielde nannemin sámi bajásgeassin- ja oahppoásahusaid ulbmiliid iežas ja birastahtti servodagaid ja rájaidrasttideaddji ja kultuvrraid gaskasaš ovtasbarggaid.
- lea rievdan- ja ovdánangelbbolašvuohta, mainna bastá dustet mánáidgárddi boahhtevuođas vai ovdánahtá buori geavada ja profešuvnna etihkalaš vuodđudusa.
- dovdá oahppo- ja bajásgeassinbirrasiid mat barget máná identitehta, gielaide ja kultuvrraid nannemiin (siiddat, sohkaolvvaid deaivvadanbáikkid, searvelanjat, kultur- ja giellaguovddážat) ja máhtá hukset fierpmádagaid eará sámi ja eamiálbmotguovlluiguin.
- sajusta, goziha ja ovddida sámi mánáid vuoigatvuođaid.

7 Prográmma huksehus

Sámi mánáidgárdeoahpaheadjioahpu sisdoallu huksejuvvo čiežain máhttoviidodagain (geahča

máhttoviidodatplánaid) ja vel čiekŋudemiiin ja bachelorbargguin. Juohke oahppojagi lea bargohárjehallan (geahča bargohárjehallama plána), mii čuovvu siskkiduvvon oassin buot máhttoviidodagaide ja čiekŋudeami. Čiekŋudeapmi hukse máhttoviidodagaide ja ovddida fágalaš progresaivna ja lasiha gelbbolašvuoda mii lea áigeovuodil mánáidgárdebargui. Bachelorbargu lea profešuvdnii ráhkkanahatti ja galgá válljejuvvot dakkár fáttás mii gullá máhttoviidodagaide dahje čiekŋudeapmái. Bachelorbargu, dieđateoriija ja metoda vuodđooahppu dahket oktiibuot 15 oahppočuoggá.

Oahppu huksejuvvo čuovvovaččat:

MOA2015

30 oč

30 oč

Lohkanbadji	Čakčat	Giddat	
1.oahppojagi 2015-16	<i>Mánáid stoahkan, oahppan ja ovdáneapmi (MSOO)10</i>	<i>Mánáid stoahkan, oahppan ja ovdáneapmi (MSOO)10</i>	
	<i>Giella, teaksta ja matematihkka (GTM)20</i>	<i>Luondu, dearvvašvuotta ja lihkadeapmi (LDL) 20</i>	
<i>Hárjehallan</i>	<i>15 beaivvi</i>	<i>10beaivvi</i>	<i>10beaivvi</i>
2.oahppojagi 2016-17	<i>Sáme giella, mánggagielalašvuotta ja giellaealáskahttin (SMG) 20</i>	<i>Servodat, oskkoldat ja etihkka (SOE) 20</i>	
	<i>Duodji, juoigan ja hutkáivuohta (DJH) 10</i>	<i>Duodji, juoigan ja hutkáivuohta (DJH) 10</i>	
<i>Hárjehallan</i>	<i>Čakčat 15 beaivvi</i>	<i>Dálvet/ giddadálvi 15</i>	<i>Gidda/giddageasi 10</i>
3.oahppojagi 2017-18	<i>Čiekŋudeapmi (ČIEKD) 30</i>	<i>Jodiheapmi, ovttasbargu ja ovdanáhttin (JOO)15</i>	
		<i>Bachelorbargu (BA) 15</i>	
<i>Hárjehallan</i>	<i>Čakčat 15</i>	<i>Dálvet 10</i>	<i>Giddadálvi 0</i>

8 Oahppanvuogit

Digigiisá

Mánáidgárdeoahpaheaddjoahppu lea profešuvdnoahppu mas oassálastin ja ovttasbargu leat guovddázis. Oahppu lágiduvvo geabbilis málle mielde, mii mearkkaša ahte studeanta oahppanaktivitehtat lágiduvvojit sihke neahtas ja deaivvademiin Sámi allaskuvllas. Dán málle gohčodit “Neahttadoarjjaoahppa”. Sámi allaskuvlla virtuála oahpahuslávdi,

váldogulahallanbáiki ja diehtujuohkinbáiki lea *Digigiisá*. *Digigiisái* čohkkejuvvojit buot oahpu guoski áššit nugo plánat, lohkanbadjeplánat, logaldallamat, bargobihtát, fágalaš ságastallamat, bagadallan, studeantabargguid geigemat, fágaoahpaheddjiid árvoštallamat ja nu ain. Studeanta galgá beaivválaččat čuovvut *Digigiissá*, ja studeanttas lea alddis ovddasvástádus háhkat dieđuid. Studeanttain galgá leat pc, mas lea interneahhta ja heivvolaš tehnikkalaš prográmmat.

Studeantawebba

Formálalaš dieđut ja gulahallan Sámi allaskuvllain lea dihto studeantawebba bokte. Čujuhus studeantawebbii lea Sámi allaskuvlla ruovttusiiddus. Studeantawebbas sáhtá iežas dieđihit oahpahussii ja eksámenii buot oahppoovttadagain maid čađaha čuovvovaš lohkanbajis. Dán dahká go leat máksán lohkanbadjedivada ja go dárkkista ahte buot oahput/oahppoovttadagat leat du progreshuvdna-/oahpahasplánas.

Studeantaaktiivvalaš bargovuogit

Studeantaaktiivvalaš bargovuogit leat guovddážiis. Lágiduvvon oahpahas lea doarjjan studeantta oahppamii. Studeanttain vurdojuvvo iešheanalašvuohta ja ahte aktiivvalaččat oassálastet oahppanaktivitehtaide nehtas ja deaivvademiin. Bargo- ja oahppanvuogit leat earret eará logaldallamat, blogga- ja forumčállin, fágalogga- ja eará loggačállin, bargobájit, seminárat, joavkobarggut, bagadallamat, oktagaslaš barggut, iehčanassii ja ovttas earáiguin lohkan ja reflekteren ja nu ain. Logaldallamat leat sihke klássalanjas, “online” nehtas ja báddejuvvon ovdagihtii mat biddjojii *Digigiisái*. Oahpu iešguđet máhttoviidodagaid plánain leat oahppanjoksos, sisdoallu, geatnegahtton bargogáibádusat, bargohárjehallamat, eksámenat ja lohkanmearri čilgejuvvon. Bargohárjehallamii lea sierra plána ja njuolggadusat, mii gullá oktii máhttoviidodatplánaiguin ja prográmmaplánain. Iešguđetlágan bargogáibádusat galget leat dohkkehuvvon fágaoahpaheddjiid bealis ovdal go studeanta beassá eksámeniidda. Bargogáibádusaid čađaheapmi ja organiseren leat čadnon plánaide mat biddjojii vahkkuide, mat *Digigiissás* gohčoduvvojit “Lekšuvdnan” dahje “Oahppandoaibman”. Juohke vahkku lea sierra lekšuvdna (plána) mas ovdanbohtet doaimmat ja barggut, lohkanmušat ja logaldallamat. Vurdojuvvo ahte studeanttat ieža maiddái ovttas ceggejit bargojoavkkuid mat ovttasbarget bargobajiin ja nehta bokte. Guovddáš oahppanjoksosiid ulbmilin lea hástalit ja ovdánahttit studeanttaid fágakritihkalaš reflekšuvnnaid. Fágaloggat, bagadallamat ja profeshuvdnamáhppa geavahuvvojit reaidun šaddat dihtomielalažžan iežas oahppamis. Oahppanmálet leat:

- Oahppan barggu vuodul, studeantaaktiivvalaš bargomálla.
- Reflekšuvdna.

- Iešheanalašvuolta ja ovddasvástádus.

Deaivvadeamit allaskuvllas

Prinsihpalaččat leat buot oahppanaktivitehtat geatnegahtton. Neahttaaktivitehtain lea studeanttain friddjavuohta goas dáid čađahit. Fysalaš deaivvadeamit mat lágiduvvojit Sámi allaskuvllas leat geatnegahtton ja dain ii sáhte studeanta jávkat muđui go dohkálaš sivaidda geažil nugo omd. buohccindieđihemiid vuođul. Jávkkan deaivvademiin galgá dieđihuvvot dahje šiehtaduvvot ovdagihtii, ja jávkanáiggi bargogáibádusaid galgá maŋŋel válbmet. Skuvlabirrasis studeanttain lea oahpahusa olis vuoigatvuolta geavahit girjerádjosa, interneahtha, bargolanjaid, oahpahus-, seminára- ja čoaŋkinlanjaid, luoikkahit teknihkalaš bargoneavvuid ja govva- ja jietnastudioid.

Bagadallamat

Juohke máhttoviidodagas lea okta dahje moadde fágaoovddasvástideaddji, fágalaš gulahallanolmmožin, láidesteaddjin, movttiideaddjin ja bagadallin studeanttaide fágalaččat ja profešuvnna ektui. Fágaoahpaheaddjit barget teamain, maid jođiha sierra oahppojođiheaddji. Bagadallamat čađahuvvot iešguđet vugiid mielde, sihke ovttaskas studeanttain muhto maiddái joavkkuin ja luohkás, nugo ságastallamiin neahtas dahje deaivvademiin allaskuvllas, bagadallan čađahuvvon barggaid oktavuodas ja nu ain. Bagadallamat dábálaččat galget šiehtaduvvot ovdagihtii, ja studeanta galgá ráhkkanit bagadallamiidda.

Bargohárjehallamat

Bargohárjehallamiin juohke studeanttas lea hárjehallanbagadalli, gii bagadallá studeantta hárjehallanáigodagas ja hárjehallanbargguin. Dábálaččat lágiduvvo bargohárjehallan nu ahte 1-2studeantta leat ovtta hárjehallanjoavkkus. Bargohárjehallamat leat geatnegahtton.

9 Árvvoštallanvuogit ja profešuvdnamáhppa

Eksámeniidda olis studeanta árvvoštallojuvvo máhttoviidodagaid ja oahpu sierra ja oppalaš oahppanjoksosiid ektui, iešguđetge vugiid mielde, nugo máhttoviidodaga plánaiguin čilgejuvvojit. Iešguđetgelágan vuogit galget hárjehit studeantta dokumenteret, čilget, ákkastallat, mitalit ja reflekteret. Árvvoštallanvuogádat mii geavahuvvo lea bustávvaárvosáni A- F, mas A lea buoremus árvosátni, E vuolimus ceavzinárvosátni ja F mearkaša ahte ii leat ceavzán. Sáhttet maid geavahuvvot árvosáni Dohkkehuvvon/li dohkkehuvvon dahje Ceavzán/li ceavzán (omd. bargohárjehallamiid oktavuodas).

Guovddáš oassi bagadallamis ja árvvoštallanvugiin lea studeantta iežas čállin ja reflekšuvdna maid vurke sierra profešuvdnamáhppii (geahča profešuvdnamáhppa láidehus). Máhppa lea oassin studeanta bargogáibádusain mas deattuha diđolaš oahppama ja ovdáneami. Juohke studeanta galgá alces čohkket profešuvdnamáhppa, mii galgá čuovvut studeanta olles oahppoáigodaga, ja čájehit studeanta fágalaš, persovnnalaš ja profešuvnnalaš ovdáneami. Profešuvdnamáhppa dokumentere studeanta čađahuvvon doaimmaid ja su oahppama, ja sáhtá leat guovddáš reaidu čuovvut studeanta oahppoprogrešuvnna ja láddama. Juohke máhttoviidodagas galgá oassi profešuvdnamáhpas veahkkin studentii oaidnit profešuvnna oppalašvuoda ja iežas oahppama.

10 Lonohallanstudeantan ja internašunaliseren

Studeanta galgá guokte vuosttaš jagi lohkat Sámi allaskuvllas. Goalmmát oahppojagi sáhtá vuolgit eará oahppoásahussii sisriikkalaččat dahje olgoriikii. Lea vejolaš vuolgit sihke hárjehallamiidda ja lohkat válljenmuni oasi fágaid eará sajes. Sámi allaskuvla ovttasbargá mánggaid ásausaiguin. Eambbo dieđut leat ruovttusiiddus ja oahppokoordináhtoris.

11 Bargo- ja joatkkaohppovejolašvuodát

Oahppoprográmma ráhkkanahhtá ja addá spesialiserejuvvon gelbbolašvuoda bargat mánáidgárddis. Oahppu addá vejolašvuoda joatkkaohpuiguin joatkit, earret eará masteriin. Sámi mánáidgárddeoahpaheaddjioahppu addá muđui mánggabealat gelbbolašvuoda sámi áššiid ja servodaga birra, dieđalaš ja fágalaš máhtu.

12 Oahppokvalitehta

Sámi allaskuvla deattuha oahppokvalitehta, ja kvalitehta galgá oppa áigge leat guovddážiis. Studeanttat geat váldet sámi mánáidgárddeoahpaheaddjioahpu Sámi allaskuvllas galget oazžut buori ja relevánta oahpu ja vuodu doaibmagoahhtit mánáidgárddeoahpaheaddjin. Sámi allaskuvlla kvalitehtavuogádaga vuodul bargojuvvo systemáhtalaččat kvalitehtain, sihke sámi ja eamiálbmot perspektiivvas ja majoritehtaservodatlaš perspektiivvas.

Oahppokvalitehta sihkarastin ja nannen lea bargiid ja studeanttaid ovddasvástádus. Studeanttat sáhttet vuordit dieđuid oahpposisdoaluid birra ja makkár fágalaš vuordámušat leat studeanttaide, omd. ahte dovdet fágalaš ja ámmátetihkalaš vuordámušaid. Studeantaárvoštallamat galget leat objektiivvalaččat ja rievttalaččat. Studeanttat galget leat ráhkkanan ja oasálastit oahpahussii aktiivvalaččat, ovttasbargat earáiguin, doalahit áigemeiid

ja deavdit eará eavttuid, mat leat oahpus. Buot dát leat oassin oppalaš oahpaheaddji dohkálašvuodaárvvoštallamis, man birra logat eambo boahhte kapihttalis.

Kvalitehta nannemii leat čuovvovaš doaibmabijut:

- Progrešuvdnašiehtadus juohke studeanttain ja čuovvoleapmi
- Bagadallan, ovttaskas- ja joavkobagadallamat
- Oahpuid árvoštallamat, studeantaárvoštallamat ja fágaraorttat
- Čoahkkimat luohttámušolbmuiguin ja árvoštallančoahkkimat luohkain

13 Studeanttaid dohkálašvuodaárvvoštallan

Oppalaš dohkálašvuodaárvvoštallan lea ollislaš árvoštallan das, mo studeantta doaibmá oahpaheaddjin fágalaččat, pedagogalaččat ja olmmošlaččat (persovnnalaččat). Árvoštallamis deattuhuvvojit erenoamážit, leatgo studeanttas vurdojuvvon eavttut doaibmat oahpaheaddjin, mo doaibmá oahppodilis, mo ceavzá eksámeniin ja hárjehallamiin.

Dohkálašvuodaárvvoštallan vuodđuduvvá universitehtaid ja allaskuvllaid láchkii § 4-10 ja máhttodepartemeantta mearridan dohkálašvuodanjuolggadusaid. Dohkálašvuodaárvvoštallan čuovvu juohke studeantta oppa oahppoáiggi, ja galgá sihkkarastit ahte studeanta lea árvoštallojuvvon ja dohkkehuvvon oahpaheaddjiámmáhii.